

تأثیر یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال در بهبود توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان

۱. فاطمه مرادی*: دانشکده برنامه‌ریزی آموزشی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

چکیده

این مقاله به بررسی تأثیر یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال در بهبود توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان می‌پردازد. مطالعه حاضر به مرور مقالات مختلف پرداخته تا بفهمد چگونه پلتفرم‌های دیجیتال مانند سیستم‌های مدیریت یادگیری و شبکه‌های اجتماعی می‌توانند یادگیری تعاملی را تسهیل کرده و مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان را تقویت کنند. یافته‌ها نشان می‌دهد که یادگیری تعاملی به‌طور قابل توجهی توانایی‌های ارتباطی را بهبود می‌بخشد، به‌ویژه در زمینه‌های مهارت‌های گفتاری، نوشتاری و بین‌فردی. با این حال، اثربخشی این پلتفرم‌ها به شدت وابسته به طراحی محیط یادگیری، سطح تعاملات اجتماعی و نقش مدرسان در مدیریت این تعاملات است. مطالعه تأکید می‌کند که تحقیقات بیشتری در مورد عوامل فرهنگی و اجتماعی موثر بر موفقیت یادگیری تعاملی لازم است. همچنین پیشنهاد می‌شود که تحقیقات آینده به بررسی تأثیر ابزارهای جدید دیجیتال مانند واقعیت مجازی و واقعیت افزوده بر نتایج یادگیری تعاملی بپردازند. نتایج این تحقیق می‌تواند به‌طور عملی در محیط‌های آموزشی برای بهبود روش‌های تدریس و توسعه پلتفرم‌های دیجیتال موثرتر به کار گرفته شود.

واژگان کلیدی: یادگیری تعاملی، پلتفرم‌های دیجیتال، مهارت‌های ارتباطی، سیستم‌های مدیریت یادگیری، فناوری آموزشی

مقدمه

با گسترش فناوری‌های نوین و ظهور پلتفرم‌های دیجیتال، مفهوم یادگیری به‌طور چشم‌گیری تغییر یافته است. یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال یکی از این تغییرات اساسی است که توانسته است نقش موثری در بهبود توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان ایفا کند. اهمیت این موضوع به‌ویژه در دوره‌های اخیر که آموزش از راه دور و آنلاین به‌دلیل همه‌گیری کرونا به یک ضرورت تبدیل شده بود، بیش از پیش آشکار گردید (عبدالله‌زاده و همکاران، ۱۳۹۹). این نوع یادگیری امکان تعامل مستمر میان دانش‌آموزان و معلمان، و نیز میان دانش‌آموزان با یکدیگر را فراهم می‌کند و به بهبود کیفیت یادگیری و افزایش توانایی‌های ارتباطی منجر می‌شود (Majumdar, 2021).

یادگیری تعاملی به‌طور کلی به فرایندی اطلاق می‌شود که در آن دانش‌آموزان به‌طور فعال در فرآیند یادگیری شرکت می‌کنند و با محتوا، معلمان و هم‌کلاسی‌ها تعامل دارند. پلتفرم‌های دیجیتال این امکان را فراهم می‌کنند که این تعامل‌ها به شکلی گسترده‌تر و با کیفیت بیشتری صورت پذیرد. این پلتفرم‌ها، که شامل ابزارهایی مانند نرم‌افزارهای مدیریت آموزش (LMS)، ابزارهای ویدئو کنفرانس، و اپلیکیشن‌های موبایلی آموزشی هستند، به دانش‌آموزان اجازه می‌دهند تا فراتر از کلاس‌های حضوری به یادگیری بپردازند و در هر زمان و مکانی که نیاز دارند، به محتوای آموزشی دسترسی داشته باشند (Gikandi, 2020).

مسئله اصلی این پژوهش بررسی این نکته است که چگونه یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال می‌تواند بر توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان تأثیر بگذارد. توانایی‌های ارتباطی از جمله مهارت‌های ضروری برای موفقیت در محیط‌های آموزشی و حرفه‌ای محسوب می‌شوند و از این رو، بهبود این توانایی‌ها از طریق روش‌های آموزشی نوین از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (کلانتری و همکاران، ۱۴۰۰). هدف اصلی این پژوهش آن است که با بررسی مطالعات موجود، تأثیر این نوع یادگیری را بر توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان تحلیل و ارزیابی کند.

در مرور پیشینه تحقیقاتی، نتایج متعددی نشان می‌دهد که یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال تأثیرات مثبتی بر مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان دارد. برای مثال، در یک مطالعه که توسط Garrison و همکاران (۲۰۱۹) انجام شد، مشخص شد که این نوع یادگیری به‌طور قابل توجهی تعامل و همکاری میان دانش‌آموزان را افزایش می‌دهد و این امر منجر به بهبود مهارت‌های ارتباطی آنها می‌شود. همچنین پژوهش‌های داخلی نیز نشان داده‌اند که استفاده از این فناوری‌ها در آموزش می‌تواند به تقویت توانایی‌های ارتباطی و اجتماعی دانش‌آموزان کمک کند (رضایی و همکاران، ۱۳۹۸).

در نهایت، این مقاله با هدف ارائه یک تحلیل جامع از تأثیر یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال بر توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان، تلاش می‌کند تا نتایج تحقیقات مختلف را بررسی و تحلیل کند و پیشنهادهایی برای بهبود این فرآیند در محیط‌های آموزشی ارائه دهد. از جمله سوالات پژوهشی که در این مقاله مورد بررسی قرار می‌گیرند، می‌توان به این موارد اشاره کرد: آیا یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال به‌طور قابل توجهی در توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان ایجاد می‌کند؟ چه عواملی ممکن است در

این فرآیند نقش موثری داشته باشند؟ و در نهایت، چگونه می‌توان از این نوع یادگیری برای بهبود بیشتر این توانایی‌ها استفاده کرد؟ فرضیه‌های اصلی این پژوهش بر این مبنا استوار است که استفاده از پلتفرم‌های دیجیتال در یادگیری تعاملی به بهبود توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان منجر می‌شود و این تأثیرات در محیط‌های آموزشی مختلف قابل مشاهده است.

روش‌شناسی پژوهش

در این مقاله، روش‌شناسی تحقیق به منظور بررسی تأثیر یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال در بهبود توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان به صورت مروری و توصیفی انتخاب شده است. این روش به دلیل ماهیت بررسی‌های نظام‌مند و جامع از منابع موجود، امکان تحلیل دقیق‌تر و استنتاج‌های معتبرتر را فراهم می‌کند.

ابتدا برای انجام این مطالعه، مقالات و پژوهش‌های مرتبط با موضوع از پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر مانند Google Scholar، PubMed، Scopus، و Web of Science جمع‌آوری شدند. معیارهای انتخاب منابع شامل تاریخ انتشار (ترجیحاً در دهه گذشته)، مرتبط بودن با موضوع پژوهش، انتشار در مجلات معتبر و نمایه‌شده، و همچنین برخورداری از روش‌شناسی دقیق و قابل اعتماد بود. مقالات انتخاب شده به نحوی بودند که هم پژوهش‌های کمی و هم پژوهش‌های کیفی را شامل می‌شدند تا بتوان دیدگاه‌های مختلف و یافته‌های متنوع را مورد بررسی قرار داد.

پس از جمع‌آوری منابع، به منظور تحلیل و ارزیابی آنها، ابتدا هر مقاله به صورت جداگانه مطالعه شد و اطلاعات کلیدی از قبیل روش‌های به کار رفته، نتایج اصلی، نقاط قوت و ضعف هر پژوهش استخراج گردید. سپس این اطلاعات در یک ماتریس داده‌ها مرتب و دسته‌بندی شدند تا امکان مقایسه و تحلیل بهتر فراهم شود. این تحلیل به صورت توصیفی انجام شد و تلاش شد تا از الگوها و روندهای مشترک در مطالعات مختلف بهره گرفته شود تا به درک جامعی از تأثیر یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال بر توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان برسیم.

در مرحله بعد، برای ارزیابی مطالعات مختلف، از معیارهای متعددی مانند دقت روش‌شناسی، جامعیت تحلیل‌ها، و تطابق نتایج با اهداف تحقیق استفاده شد. این ارزیابی‌ها به ما کمک کرد تا مطالعاتی که دارای اعتبار بالاتری بودند را در تحلیل نهایی خود مدنظر قرار دهیم و مطالعات با کیفیت پایین‌تر یا دارای محدودیت‌های جدی را با دقت بیشتری بررسی کنیم. در نهایت، یافته‌های حاصل از این مرور سیستماتیک به صورت ترکیبی تحلیل شدند تا نه تنها تأثیرات مثبت و منفی یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال بر توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان شناسایی شود، بلکه شرایط و عواملی که ممکن است بر این تأثیرات اثرگذار باشند نیز مورد بررسی قرار گیرد.

مروری بر ادبیات

با ظهور فناوری‌های نوین در عرصه آموزش، یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال به یکی از موضوعات مهم و پرکاربرد در پژوهش‌های آموزشی تبدیل شده است. این نوع یادگیری، که بر اساس تعاملات مستمر میان فراگیران و محتوا، فراگیران

با یکدیگر و نیز میان فراگیران و مدرسان تعریف می‌شود، توانسته است ابعاد گوناگونی از فرآیند یادگیری را تحت تأثیر قرار دهد (جعفری و همکاران، ۱۴۰۰). در این بخش از مقاله، به تحلیل و بررسی مطالعاتی که پیش‌تر در زمینه یادگیری تعاملی و تأثیر آن بر توانایی‌های ارتباطی انجام شده‌اند، پرداخته می‌شود.

مطالعات اولیه در حوزه یادگیری تعاملی، تمرکز خود را بر روی مفاهیم پایه‌ای این نوع یادگیری و معرفی پلتفرم‌های دیجیتال به عنوان ابزارهای آموزشی گذاشته‌اند. برای مثال، Garrison و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهش خود به بررسی چارچوب یادگیری مبتنی بر اجتماع (Community of Inquiry) پرداختند که در آن سه عنصر اصلی تعامل شناختی، اجتماعی و آموزشی به عنوان پایه‌های یادگیری تعاملی معرفی می‌شوند. این پژوهش نشان داد که تعاملات موثر میان این سه عنصر می‌تواند بهبود قابل توجهی در کیفیت یادگیری و توانایی‌های ارتباطی فراگیران به دنبال داشته باشد.

از سوی دیگر، تحقیقات بیشتری در زمینه تأثیر یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال بر توانایی‌های ارتباطی انجام شده است. در یکی از مطالعات مهم، Anderson و Archer (۲۰۲۰) با استفاده از روش‌های کمی و کیفی به بررسی تأثیرات این نوع یادگیری بر مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان پرداختند. نتایج این تحقیق نشان داد که فراگیرانی که در محیط‌های یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال مشارکت داشتند، در مقایسه با فراگیران در کلاس‌های سنتی، از توانایی‌های ارتباطی بالاتری برخوردار بودند. این یافته‌ها به‌ویژه در زمینه‌هایی مانند ارتباطات بین فردی، توانایی‌های سخنوری و مهارت‌های نوشتاری نمایان بود.

پژوهش‌های داخلی نیز به بررسی اثرات یادگیری تعاملی پرداخته‌اند. رضایی و همکاران (۱۳۹۸) در یک مطالعه تجربی به بررسی تأثیر استفاده از پلتفرم‌های دیجیتال در یادگیری تعاملی بر بهبود مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان دبیرستانی پرداختند. نتایج این مطالعه نشان داد که دانش‌آموزانی که به‌طور مداوم از پلتفرم‌های دیجیتال مانند سیستم‌های مدیریت یادگیری و ابزارهای شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کردند، نه تنها درک بهتری از مفاهیم درسی داشتند، بلکه در توانایی‌های ارتباطی نیز پیشرفت چشم‌گیری داشتند. این تحقیق تأکید دارد که یادگیری تعاملی می‌تواند ابزار موثری برای تقویت مهارت‌های ارتباطی در محیط‌های آموزشی باشد.

تحقیقات دیگری نیز به بررسی نقش عوامل مختلف در تأثیرگذاری یادگیری تعاملی بر مهارت‌های ارتباطی پرداخته‌اند. برای مثال، مطالعه‌ای که توسط کلانتری و همکاران (۱۴۰۰) انجام شد، نشان داد که میزان تعاملات اجتماعی و سطح استفاده از فناوری در یادگیری تعاملی، دو عامل کلیدی در بهبود مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان هستند. این پژوهش نشان داد که هرچه تعاملات اجتماعی در محیط‌های یادگیری دیجیتال بیشتر باشد، توانایی‌های ارتباطی فراگیران نیز بهبود بیشتری پیدا می‌کند. این یافته‌ها بر اهمیت طراحی محیط‌های یادگیری تعاملی که تعاملات اجتماعی و مشارکتی را تسهیل می‌کنند، تأکید می‌کند.

یکی دیگر از جنبه‌های مهمی که در پژوهش‌ها مورد بررسی قرار گرفته است، نقش مدرسان در تسهیل یادگیری تعاملی است. تحقیقاتی مانند مطالعه Gikandi (۲۰۲۰) نشان داده‌اند که نقش مدرسان به عنوان تسهیل‌کننده یادگیری در محیط‌های دیجیتال، بسیار حیاتی است. مدرسانی که قادر به ایجاد محیط‌های یادگیری تعاملی و حمایت از دانش‌آموزان در فرآیند یادگیری هستند، می‌توانند

تأثیرات مثبتی بر بهبود توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان داشته باشند. این تحقیق همچنین بر نیاز به آموزش و توسعه حرفه‌ای مدرسان در زمینه استفاده از فناوری‌های آموزشی نوین تأکید دارد.

مجموعه این تحقیقات نشان می‌دهد که یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال می‌تواند نقش مهمی در بهبود توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان ایفا کند. با این حال، موفقیت این نوع یادگیری به عوامل مختلفی بستگی دارد که شامل طراحی مناسب پلتفرم‌ها، میزان تعاملات اجتماعی، و نیز توانایی و حمایت مدرسان در تسهیل یادگیری است. همچنین، نتایج این تحقیقات بر اهمیت ایجاد محیط‌های یادگیری تعاملی که تعاملات مستمر و معنادار میان فراگیران را تسهیل می‌کنند، تأکید دارند.

در نهایت، با توجه به نتایج مطالعات پیشین، می‌توان نتیجه گرفت که یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال می‌تواند به عنوان یک رویکرد موثر در آموزش به کار گرفته شود، به ویژه در بهبود توانایی‌های ارتباطی که یکی از مهارت‌های کلیدی در دنیای امروز محسوب می‌شود. این امر نیازمند توجه بیشتر به طراحی و پیاده‌سازی محیط‌های یادگیری تعاملی و توسعه مهارت‌های مدرسان در استفاده از این فناوری‌ها است.

بحث

تحلیل نتایج مطالعات مختلف در زمینه یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال نشان می‌دهد که این رویکرد آموزشی تأثیرات قابل توجهی بر بهبود توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان داشته است. این تأثیرات به‌ویژه در زمینه‌هایی همچون توانایی‌های بین‌فردی، مهارت‌های نوشتاری و گفتاری، و همچنین ارتقای توانایی‌های همکاری و کار گروهی بیشتر مشهود بوده است. به‌عنوان مثال، مطالعه‌ای که توسط Majumdar (۲۰۲۱) انجام شد، نشان داد که دانش‌آموزانی که در محیط‌های یادگیری تعاملی شرکت داشتند، توانستند مهارت‌های ارتباطی خود را به‌طور معناداری بهبود بخشند. این تحقیق بیان می‌دارد که یادگیری تعاملی فرصت‌های بیشتری را برای دانش‌آموزان فراهم می‌کند تا در بحث‌ها و فعالیت‌های گروهی شرکت کنند، که این امر مستقیماً به تقویت توانایی‌های ارتباطی آن‌ها منجر می‌شود.

در پژوهش‌های داخلی نیز نتایج مشابهی گزارش شده است. برای مثال، در یک مطالعه که توسط حسینی و همکاران (۱۳۹۹) انجام شد، تأثیر مثبت یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال بر بهبود مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان دوره متوسطه بررسی شد. این تحقیق نشان داد که استفاده از پلتفرم‌های دیجیتال همچون LMS و شبکه‌های اجتماعی آموزشی می‌تواند به‌طور موثری ارتباطات میان دانش‌آموزان را تقویت کرده و به بهبود توانایی‌های آن‌ها در زمینه‌های مختلفی همچون بیان نظرات و تفکرات خود، مشارکت در بحث‌ها، و تعامل با دیگران کمک کند.

یکی از نکات جالب توجه در تحلیل نتایج این مطالعات، تأثیر متفاوت یادگیری تعاملی بر دانش‌آموزان با سطوح مختلف توانایی‌های ارتباطی است. مطالعه‌ای که توسط Gikandi (۲۰۲۰) انجام شد، نشان داد که یادگیری تعاملی می‌تواند برای دانش‌آموزانی که در ابتدا توانایی‌های ارتباطی ضعیفی دارند، بیشتر موثر باشد. این تحقیق بیان می‌دارد که محیط‌های یادگیری تعاملی به این دسته

از دانش‌آموزان فرصت می‌دهد تا در فضایی کمتر محدودکننده و بیشتر حمایتی، مهارت‌های ارتباطی خود را تقویت کنند. به‌علاوه، این نوع یادگیری به آن‌ها امکان می‌دهد که به تدریج و با اعتماد به نفس بیشتری در فعالیت‌های گروهی و ارتباطات کلاسی مشارکت کنند.

با این حال، تمامی مطالعات به نتایج مثبت و یکدستی نرسیده‌اند. به‌عنوان مثال، تحقیق Archer و Anderson (۲۰۲۰) نشان داد که در برخی موارد، یادگیری تعاملی ممکن است به‌طور معکوس بر توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان تأثیر بگذارد، به‌ویژه در محیط‌هایی که تعاملات کلاسی به خوبی طراحی نشده و یا مدیریت نمی‌شود. در این تحقیق آمده است که زمانی که تعاملات کلاسی در محیط‌های دیجیتال به‌درستی هدایت نمی‌شوند، ممکن است دانش‌آموزان احساس انزوا کنند و این امر می‌تواند به کاهش مشارکت آن‌ها و تضعیف توانایی‌های ارتباطی منجر شود. این نتایج نشان‌دهنده اهمیت طراحی دقیق و مدیریت مؤثر کلاس‌های تعاملی است. مقایسه نتایج مطالعات مختلف نشان می‌دهد که تأثیر یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال بر توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان به شدت وابسته به عواملی همچون طراحی پلتفرم، سطح تعاملات کلاسی، و توانایی‌های مدرسان در مدیریت این نوع یادگیری است. به‌عنوان مثال، مطالعاتی که بر پلتفرم‌های دارای ابزارهای تعاملی پیشرفته‌تر متمرکز بوده‌اند، به‌طور کلی نتایج مثبت‌تری را گزارش کرده‌اند. این امر نشان می‌دهد که کیفیت ابزارهای تعاملی و نیز توانایی دانش‌آموزان در استفاده از آن‌ها، نقش مهمی در بهبود توانایی‌های ارتباطی ایفا می‌کند.

در بررسی نقاط قوت و ضعف مطالعات مورد بررسی، یکی از نقاط قوت اصلی، استفاده از روش‌های ترکیبی (کیفی و کمی) در بسیاری از این تحقیقات است. این روش‌ها امکان ارائه تحلیل‌های جامع‌تر و دقیق‌تر از تأثیر یادگیری تعاملی را فراهم می‌کنند. برای مثال، مطالعه‌ای که توسط کلانتری و همکاران (۱۴۰۰) انجام شد، با استفاده از روش‌های کیفی، به تحلیل تجارب دانش‌آموزان از یادگیری تعاملی پرداخت و نتایج مثبتی را در بهبود ارتباطات میان‌فردی آن‌ها گزارش داد. این نوع مطالعات به‌دلیل توجه به جنبه‌های کیفی و انسانی یادگیری تعاملی، می‌توانند دیدگاه‌های عمیق‌تری را ارائه دهند.

از سوی دیگر، یکی از نقاط ضعف این مطالعات، محدودیت‌های موجود در تعمیم نتایج به سایر محیط‌های آموزشی است. بسیاری از این تحقیقات در محیط‌های خاصی مانند مدارس خصوصی یا دانشگاه‌ها انجام شده‌اند و ممکن است نتایج آن‌ها در محیط‌های آموزشی دیگر همچون مدارس دولتی یا مناطق روستایی به‌طور کامل قابل تعمیم نباشد. همچنین، برخی مطالعات تنها بر یک یا دو پلتفرم خاص متمرکز بوده‌اند که این امر ممکن است تنوع نتایج را محدود کند.

در نهایت، تحلیل‌های انتقادی نشان می‌دهد که برای بهبود بیشتر توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان از طریق یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال، نیاز به تحقیقات بیشتری است که بر جنبه‌های مختلف این نوع یادگیری تمرکز داشته باشند. برای مثال، تحقیق در زمینه تأثیرات فرهنگی و اجتماعی بر موفقیت یادگیری تعاملی می‌تواند به بهبود طراحی و اجرای این رویکرد در محیط‌های

آموزشی مختلف کمک کند. همچنین، نیاز به توسعه روش‌های جدید و نوآورانه در طراحی پلتفرم‌های دیجیتال وجود دارد که تعاملات کلاسی را به شکلی موثرتر و معنادارتر تسهیل کنند.

در مجموع، نتایج بررسی‌ها نشان می‌دهد که یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال می‌تواند به‌طور قابل توجهی به بهبود توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان کمک کند، اما موفقیت آن وابسته به عوامل متعددی است که باید در طراحی و اجرای این نوع یادگیری مدنظر قرار گیرند.

نتیجه‌گیری

در این مقاله، تأثیر یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال بر بهبود توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که استفاده از پلتفرم‌های دیجیتال و ایجاد محیط‌های یادگیری تعاملی می‌تواند به‌طور قابل توجهی در تقویت مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان موثر باشد. این تأثیرات به‌ویژه در زمینه‌هایی مانند مهارت‌های گفتاری، نوشتاری و تعاملات بین‌فردی بیشتر نمود پیدا می‌کند. تحقیقات نشان داده‌اند که دانش‌آموزانی که به‌صورت فعال در محیط‌های یادگیری تعاملی مشارکت می‌کنند، در مقایسه با همتایان خود در سیستم‌های آموزشی سنتی، توانایی بیشتری در ارتباطات کلاسی و خارج از کلاس از خود نشان می‌دهند (Majumdar, 2021؛ کلانتری و همکاران، ۱۴۰۰).

نتیجه‌گیری اصلی این پژوهش این است که یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال، به‌ویژه در شرایطی که به‌خوبی طراحی و مدیریت شود، می‌تواند به بهبود مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان کمک کند. این امر به‌ویژه در دنیای امروز که تعاملات دیجیتال و ارتباطات مجازی به بخش اساسی زندگی روزمره تبدیل شده‌اند، از اهمیت زیادی برخوردار است. به همین دلیل، پیشنهاد می‌شود که مدارس و مراکز آموزشی از این نوع یادگیری به‌عنوان یکی از ابزارهای موثر در تقویت مهارت‌های ارتباطی استفاده کنند. برای تحقیقات آینده، پیشنهاد می‌شود که پژوهشگران به بررسی جنبه‌های فرهنگی و اجتماعی تاثیرگذار بر یادگیری تعاملی بپردازند. همچنین، بررسی تأثیرات یادگیری تعاملی در گروه‌های سنی و آموزشی مختلف، و نیز در مناطق جغرافیایی متفاوت، می‌تواند به بهبود فهم ما از این موضوع کمک کند. از سوی دیگر، تحقیقاتی که به بررسی نقش پلتفرم‌های دیجیتال نوین در تسهیل یادگیری تعاملی می‌پردازند، می‌توانند به طراحی و توسعه ابزارهای آموزشی کارآمدتر منجر شوند.

در نهایت، یافته‌های این تحقیق می‌توانند در زمینه‌های عملی نیز کاربردهای گسترده‌ای داشته باشند. به‌عنوان مثال، معلمان می‌توانند از این نتایج برای بهبود روش‌های تدریس خود در کلاس‌های آنلاین استفاده کنند. همچنین، طراحان آموزشی می‌توانند از این یافته‌ها برای توسعه و بهبود پلتفرم‌های دیجیتال آموزشی بهره ببرند، به‌طوری که این پلتفرم‌ها بتوانند به‌طور موثرتری به تقویت توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان کمک کنند.

این تحقیق نیز مانند هر پژوهش دیگری دارای محدودیت‌هایی است که باید در تفسیر نتایج مدنظر قرار گیرد. یکی از محدودیت‌های اصلی این پژوهش، محدودیت در تعمیم‌پذیری نتایج است. با توجه به اینکه این تحقیق بیشتر بر مطالعات انجام‌شده در

محیط‌های خاص و با استفاده از پلتفرم‌های دیجیتال مشخص تمرکز دارد، نتایج آن ممکن است به‌طور کامل به سایر محیط‌های آموزشی و پلتفرم‌های دیگر قابل تعمیم نباشد. به‌علاوه، برخی از مطالعات مورد بررسی در این مقاله تنها بر دانش‌آموزان گروه‌های سنی خاص یا در مدارس خاص تمرکز داشته‌اند، که این موضوع می‌تواند تعمیم نتایج به کل جمعیت دانش‌آموزی را محدود کند. از دیگر محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به محدودیت‌های روش‌شناسی اشاره کرد. بیشتر مطالعات مورد بررسی از روش‌های کمی استفاده کرده‌اند، که اگرچه اطلاعات دقیقی ارائه می‌دهند، اما نمی‌توانند به‌طور کامل به تحلیل‌های عمیق‌تر و کیفی پرداخته و جنبه‌های پیچیده‌تر یادگیری تعاملی را بررسی کنند. بنابراین، نیاز به انجام تحقیقات ترکیبی که از هر دو روش کمی و کیفی استفاده کنند، همچنان احساس می‌شود.

با توجه به یافته‌های این پژوهش، پیشنهاد می‌شود که تحقیقات آینده به بررسی تأثیرات فرهنگی و اجتماعی بر یادگیری تعاملی بپردازند. این تحقیقات می‌توانند به روشن شدن این موضوع کمک کنند که چگونه زمینه‌های فرهنگی مختلف می‌توانند بر اثربخشی یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال تأثیر بگذارند. به‌علاوه، بررسی تأثیر این نوع یادگیری در گروه‌های سنی مختلف و نیز در مناطق جغرافیایی و فرهنگی متفاوت، می‌تواند به بهبود درک ما از تفاوت‌های موجود در این زمینه کمک کند.

همچنین، پیشنهاد می‌شود که تحقیقات آینده به بررسی نقش ابزارهای جدید و نوآورانه دیجیتال در بهبود یادگیری تعاملی بپردازند. این ابزارها می‌توانند شامل فناوری‌های واقعیت مجازی (VR)، واقعیت افزوده (AR) و هوش مصنوعی (AI) باشند که به‌طور بالقوه می‌توانند به بهبود تجربه یادگیری تعاملی و تقویت مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان کمک کنند.

از سوی دیگر، انجام مطالعاتی که به بررسی نقش مدرسان در موفقیت یادگیری تعاملی می‌پردازند نیز می‌تواند مفید باشد. این مطالعات می‌توانند به شناخت بهتر نیازهای آموزشی مدرسان در استفاده از فناوری‌های نوین کمک کرده و به توسعه برنامه‌های آموزشی مناسب برای افزایش توانایی‌های آن‌ها در مدیریت کلاس‌های تعاملی منجر شوند.

در نهایت، تحقیقات آینده می‌توانند به بررسی تعاملات میان یادگیری تعاملی و سایر مهارت‌های کلیدی دانش‌آموزان، مانند مهارت‌های تفکر انتقادی و خلاقیت، بپردازند. این مطالعات می‌توانند به شناخت بهتر از تأثیرات گسترده‌تر یادگیری تعاملی بر فرآیند یادگیری و توسعه مهارت‌های مختلف دانش‌آموزان کمک کنند.

منابع

- حسینی، م.، عباسی، ن.، و دهقانی، ز. (۱۳۹۹). تأثیر یادگیری تعاملی مبتنی بر پلتفرم‌های دیجیتال بر مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان دوره متوسطه. فصلنامه مطالعات آموزش و پرورش، ۱۲(۴)، ۷۵-۹۰.
- کلاتری، ز.، نظری، س.، و ابوالقاسمی، ب. (۱۴۰۰). تأثیر یادگیری تعاملی مبتنی بر فناوری‌های نوین بر توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان. فصلنامه پژوهش‌های تربیتی، ۷(۳)، ۶۵-۸۰.

رضایی، ک.، فراهانی، ن.، و ابراهیمی، ع. (۱۳۹۸). نقش پلتفرم‌های دیجیتال در افزایش مهارت‌های اجتماعی و ارتباطی دانش‌آموزان. فصلنامه فناوری‌های نوین آموزشی، ۱۱(۱)، ۱۵-۳۱.

جعفری، م.، رحیمی، س.، و یوسفی، ن. (۱۴۰۰). بررسی تأثیر یادگیری تعاملی مبتنی بر فناوری‌های دیجیتال بر بهبود توانایی‌های ارتباطی دانش‌آموزان. فصلنامه پژوهش‌های نوین در علوم تربیتی، ۱۶(۲)، ۲۳-۴۵.

Anderson, T., & Archer, W. (2020). Assessing the impact of digital interactive learning on communication skills. *Educational Technology Research and Development*, 68(4), 987-1005.

Garrison, D. R., Anderson, T., & Archer, W. (2019). The first decade of the community of inquiry framework: A retrospective. *The Internet and Higher Education*, 13(1), 5-9.

Gikandi, J. W. (2020). Promoting engagement in online courses: What strategies can we learn from three instructors? *Online Learning*, 24(2), 23-44.

Majumdar, S. (2021). Investigating the role of interactive learning platforms in enhancing communication skills among high school students. *Journal of Educational Technology Systems*, 49(1), 105-120.

The Impact of Interactive Learning Based on Digital Platforms on the Improvement of Students' Communication Skills

1. Fatemeh Moradi*: Department of Educational Planning, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

Abstract

This article investigates the impact of interactive learning based on digital platforms on the improvement of students' communication skills. The study reviews various research articles to understand how digital platforms, such as Learning Management Systems (LMS) and social media, can facilitate interactive learning and enhance communication skills among students. Findings suggest that interactive learning significantly improves communication abilities, particularly in areas such as speaking, writing, and interpersonal skills. However, the effectiveness of these platforms is highly dependent on the design of the learning environment, the level of social interactions, and the role of instructors in managing these interactions. The study highlights the need for more research on the cultural and social factors affecting the success of interactive learning. It also suggests that future research should explore the impact of new digital tools like virtual reality (VR) and augmented reality (AR) on interactive learning outcomes. The results can be practically applied in educational settings to enhance teaching methods and develop more effective digital platforms that promote better communication skills.

Keywords: Interactive Learning, Digital Platforms, Communication Skills, Learning Management Systems, Educational Technology
